

APORTUL INVESTIȚIILOR STRĂINE ASUPRA CREȘTERII ECONOMICE NAȚIONALE

Dr. hab. prof. univ. Petru ROȘCA, ULIM

*Drd. Valerian SĂLĂVĂSTRU, ULIM
(România)*

Investițiile străine directe constituie forma și conținutul relațiilor economice și de cooperare internațională. În aceste condiții, apare o serie de interese comune ambelor părți – țări în tranziție și țări dezvoltate în investiții străine. De asemenea, anumite interese divergente apar chiar în economiile naționale dezvoltate, statele exportatoare de investiții străine directe, între orientările potențialilor investitori și interesele generale ale guvernelor naționale din statele lor de origine.

***Cuvinte-cheie:** regiuni de dezvoltare; grad de absorbție; fonduri europene; investiții străine.*

***JEL:** A1, E2, F2, F5*

Introducere. Comparativ cu situația înregistrată la nivel național, la nivelul regiunilor de dezvoltare, nu se constată o corelație directă și puternică între fluxurile de capital străin atrase și nivelul de dezvoltare, decât în cazul regiunii București-Ilfov. Datele empirice cu privire la contribuția fiecărei regiuni la realizarea PIB evidențiază existența unor decalaje, în special între zona cu cea mai mare pondere, respectiv București-Ilfov, care deține peste 19% din PIB, și regiunea cea mai puțin reprezentativă, anume zona de Sud-Vest care contribuie numai cu 9% la formarea PIB. De remarcă faptul că aceste două regiuni dețin prima și, respectiv, penultima poziție în ceea ce privește ponderea în fluxurile de investiții străine directe atrase, decalajul existent fiind, însă, cu mult mai accentuat [3, p. 142].

Astfel, regiunea București-Ilfov a atras peste 60% din intrările de capital străin, în timp ce zona de Sud-Vest, care înregistrează cel mai scăzut nivel de dezvoltare economică, nu a receptat decât 3,4% din fluxurile de investiții străine directe. În același timp, regiunea de Nord-Est, care deține cea mai scăzută pondere în stocul de investiții străine directe receptate la nivel național (1,3%), contribuie semnificativ la realizarea PIB (12,5%). De asemenea, zonele de Sud, Centru și Nord-Vest, deși dețin o pondere relativ ridicată în PIB (peste 12%), ca și în cazul regiunii Nord-Est, atrag numai o parte nesemnificativă a intrărilor de investiții străine directe (sub 7,5%), mult mai mică decât cea înregistrată de regiunea de Sud-Est (8,4%), a cărei contribuție la formarea PIB este de 11,3%. În consecință, datele de mai sus sugerează faptul că nivelul de dezvoltare regională, deși influențează intrările de capital străin, nu reprezintă singurul criteriu

THE CONTRIBUTION OF FOREIGN INVESTMENT TO NATIONAL ECONOMIC GROWTH

Petru ROȘCA,

*Doctor habilitat of Economics Sciences,
Professor, ULIM
Valerian SĂLĂVĂSTRU, PhD student,
ULIM, (Romania)*

Foreign direct investment constitutes the form and content of economic relations and international cooperation. In these conditions there is a number of common interests for both countries in transition and developed countries in terms of foreign investment. Also, certain diverging interests appear, even in the developed national economies and in countries which export foreign direct investment, between the goals of potential investors and the general interests of the national Governments of their home States.

***Key words:** development, degree of absorption; European funds; foreign investment.*

***JEL:** A1; E2; F2; F5*

Introduction. Compared to the situation registered at the national level, at the level of regional development there is found a direct correlation between strong flows of foreign capital attracted and the level of development, with the exception of the Bucharest-Ilfov region. Empirical data on the contribution of each region to the GDP highlights the existence of gaps, particularly between the area with the highest proportion, namely Bucharest-Ilfov, which counts more than 19% of GDP; and the least represented region, namely the southwest area, contributing only 9% to GDP. Noting that these two regions hold first and second place respectively in terms of the share in foreign direct investment flows, the drawn divergence is even more sharply [3, p. 142].

Thus, the Bucharest-Ilfov region has attracted more than 60 percent of foreign capital inflows while the Southwestern area, which recorded the lowest level of economic development, has only received 3.4 percent of foreign direct investment flows. At the same time, the North-East region, which holds the lowest share in the stock of foreign direct investment received nationally (1.3%) contributes significantly to GDP (12.5%). Also, the South, Center and North West, although holding a relatively high proportion in GDP at the level of over 12% in the North-East region, attract only a negligible part of the entries of foreign direct investment, namely under 7.5%, a value lower than that recorded by the Southeast region (8.4%) whose

în stabilirea deciziei de a investi într-o anumită zonă.

Alegerea amplasamentului de către investitorii străini a fost influențată de o multitudine de factori, dintre care cei mai importanți sunt: existența forței de muncă calificate și a personalului cunoscător de limbi străine; nivelul de dezvoltare din punctul de vedere al industriei respective; existența unor centre universitare și a unei infrastructuri fizice dezvoltate; proximitatea unui aeroport, precum și apropierea de furnizori și de clienți. În opinia noastră, acești factori, în ansamblul lor, ar putea explica preferința investitorilor străini pentru regiunea București-Ilfov, care beneficiază nu numai de un nivel de dezvoltare mai ridicat, dar și de existența forței de muncă calificate și a infrastructurii fizice necesare dezvoltării afacerilor, comparativ cu regiunile de Nord-Est și Sud-Vest defavorizate sub aceste aspecte.

1. Material și metode de analiză. Așadar, analizele efectuate au evidențiat dezechilibrul înregistrat în dezvoltarea economiei românești, concretizat în existența unor decalaje accentuate între diferite regiuni, sugerând, în același timp, posibilitatea atenuării acestora prin participarea capitalului străin sub forma investițiilor directe.

Dat fiind faptul că o creștere economică susținută și durabilă este posibilă numai în condițiile unei dezvoltări armonioase, care să includă toate zonele țării, în opinia noastră, atenuarea decalajelor regionale, inclusiv prin participarea capitalului străin, ar trebui să reprezinte o prioritate reală a factorilor de decizie. În acest sens, având în vedere aspectele prezentate pe parcursul elaborării lucrării, considerăm că primii pași ar trebui să vizeze câteva direcții principale, anume [6, p. 122]:

- creșterea semnificativă a gradului de absorbție a fondurilor europene și utilizarea eficientă și eficace a acestora (în 2007, absorbția de fonduri europene s-a situat sub 1%, aproape de 0%, datorită, de exemplu, lipsei proiectelor fezabile de investiții), ceea ce ar genera o dezvoltare a infrastructurii fizice și instituționale cu impact pozitiv asupra fluxurilor de ISD atrase. Analizele efectuate au demonstrat importanța infrastructurii fizice și instituționale în atragerea investitorilor străini, motiv pentru care considerăm ca esențială fructificarea oportunităților care au apărut, în acest sens, odată cu integrarea României în Uniunea Europeană;
- aplicarea mai eficientă a politicii UE în domeniul ajutoarelor de stat (acordate astfel, încât să se evite crearea unor distorsiuni ale mediului concurențial; să se acorde pe sectoarele care au potențial de dezvoltare), inclusiv a celor privind investițiile (străine și autohtone), prin eliminarea ajutoarelor de tip „salvare-restructurare” și direcționarea acestora cu prioritate către obiectivele care

contribution to GDP is 11,3%. Accordingly, the above data suggests that the level of regional development, while influencing foreign capital inflows, is not the only criterion in setting the investment decision in a given area.

Choosing the location of foreign investors was influenced by a multitude of factors, of which the most important are: the existence of skilled labor and staff with knowledge of foreign languages; level of development from the standpoint of the industry concerned; the existence of universities and developed physical infrastructure; proximity to an airport as well as proximity to suppliers and customers. In our opinion, these factors as a whole may explain the preference of foreign investors for Bucharest-Ilfov region, benefiting not only from a higher level of development, but also from the existence of skilled labor and physical infrastructure necessary for the development of business, comparing favorably in these aspects with the Northeast and Southwest regions.

1. Material and methods of analysis. Thus, the analysis showed the imbalance in the development of the Romanian economy, resulting in the existence of significant differences between different regions: suggesting at the same time that they can be mitigated through the participation of foreign capital in the form of direct investment.

Given that sustained economic and sustainable growth is possible only in conditions of a harmonious development, covering all areas of the country, in our opinion, alleviating regional gaps, including through the participation of foreign capital, should be a priority issue of current decision-makers. In this regard, taking into account aspects submitted during the drafting stage, we consider that the first steps should be to aim at a few main directions, namely [6, p. 122]:

- Significant increase in the degree of absorption of EU funds and the efficient and effective use of them (in 2007 the absorption of European funds was below 1%, 0%, due to, for example, the lack of feasible investment projects), which would generate physical infrastructure and institutional development with positive impact on flows of FDI attracted. Tests have shown the importance of physical and institutional infrastructure in attracting foreign investors, which is why we believe that leveraging opportunities that have arisen in this respect with the integration of Romania into the European Union is essential;
- More efficient implementation of EU policy in the field of governmental aid (provided so as to avoid creating distortions in the competitive environment, shall be granted for sectors that have potential for development), including those on investment (domestic and foreign), by removing support for the type of "saving-restructuring" and targeting them with

vizează efectele benefice pe termen lung, cum ar fi: dezvoltarea regională, dezvoltarea activităților de inovare și C&D, creșterea nivelului de pregătire a forței de muncă, susținerea întreprinderilor mici și mijlocii care constituie coloana vertebrală a economiei românești;

- implicarea mai activă a agențiilor de dezvoltare și a agenției pentru investiții străine (ARIS) în promovarea regiunilor țării ca zone investiționale prin elaborarea unor proiecte concrete și identificarea și abordarea potențialilor investitori străini. Atragerea unor investitori străini prin proiecte punctuale care urmăresc specificul zonei și valorificarea la maximum a potențialului acesteia, în special în zonele defavorizate sub aspectul dezvoltării economice, ar putea contribui la reducerea decalajelor regionale.

Una din căile prin care investițiile străine directe influențează indirect creșterea economică constă în formarea capitalului autohton, întrucât investițiile străine directe au efect multiplicator asupra investițiilor interne. Prin efecte de antrenare, investițiile străine directe au stimulat investițiile autohtone, a căror dinamică a fost superioară, comparativ cu cea a fluxurilor de capital străin, contribuind astfel, indirect, la dezvoltarea activităților productive, în principal, a celor aflate în amonte sau în aval de obiectul de activitate al filialei străine.

Un alt efect pozitiv al influxurilor de capital străin constă în suplimentarea resurselor interne contribuind, astfel, la reducerea deficitului dintre economiile interne și necesarul de investiții și, în consecință, la creșterea formării brute a capitalului fix (FBCF). Inițial, fluxurile de ISD au înregistrat niveluri relativ reduse și au fost îndreptate preponderent către procesul de privatizare, ceea ce a minimizat impactul pozitiv al intrărilor de capital străin care constă în dinamizarea achiziționării de active fixe. Ulterior, se înregistrează treptat o creștere a investițiilor străine directe, atrase concomitent cu o modificare sensibilă a structurii acestora în favoarea investițiilor de tip „greenfield”, astfel încât impactul intrărilor de capital străin asupra FBCF se manifestă din ce în ce mai puternic. Începând cu anul 2004, se înregistrează niveluri superioare ale ponderii ISD în FBCF, cuprinse între 23% și aproximativ 32%, datorate, în opinia noastră, atât preocupării investitorilor străini pentru modernizarea activității și creșterea competitivității produselor realizate pentru a face față concurenței de pe Piața Unică, cât și intensificării investițiilor străine de tip „greenfield” în vederea consolidării poziției pe piața regională, în contextul integrării României în Uniunea Europeană.

Așadar, impactul fluxurilor de investiții străine directe asupra investițiilor de capital se concretizează în efecte pozitive reprezentate atât de suplimentarea

priority objectives of long-term beneficial effects, such regional development, development of innovative activities and R&D, increasing the level of training of the workforce as well as supporting small and medium enterprises which form the backbone of the Romanian economy;

- More active involvement of development agencies and of the Foreign Investment Agency (ARIS) in promoting the country's investment areas as regions by developing concrete projects and identifying and addressing potential foreign investors. To attract foreign investors through specific projects aimed at the specific area and harnessing its potential to the fullest, especially in less-favored areas in terms of economic development, could contribute to reducing regional gaps.

One of the ways, in which direct foreign investment influences indirectly growth, is domestic capital formation; whereas foreign direct investment has a multiplier effect on domestic investment. Through training effects, foreign direct investments have stimulated domestic investment whose dynamic was higher compared to that of foreign capital flows and thereby, indirectly, to the development of productive activities, mainly those located upstream or downstream, towards the objects of the foreign subsidiary.

Another positive effect of the foreign capital flows consists in supplementing internal resources while helping to reduce the deficit between domestic savings and investment needs and, consequently, to increase gross fixed capital formation. Originally, FDI flows have been relatively low-level and were directed mainly to the privatization process, which has minimized the positive impact of foreign capital inflows consisting of a dynamic acquisition of fixed assets. Then, a gradual increase of foreign direct investments has been recorded, attracted simultaneously with a sensible change their structure in favor of "greenfield", investments so that the impact of foreign capital inflows on the GFCF manifests itself increasingly stronger. Since 2004, higher levels of FDI in share of GFCF have been observed, ranging between 23% and approximately 32%, due to, in our opinion, both the concern of foreign investors for modernizing and increasing the competitiveness of their products in order to face competition on the common market as well as enhancing foreign "greenfield" investment in order to strengthen their regional market position - in the context of Romania's integration into the European Union.

Therefore, the impact of foreign direct investment flows of capital investments is materialized in the positive effects of supplementation; both represented capital internally to the acquisition of fixed

capitalului intern destinat achiziționării de active fixe, cât și de stimularea investițiilor autohtone, cu influențe favorabile evidente, directe și indirecte, asupra creșterii economice [1, p. 119].

Impactul cantitativ și calitativ al investițiilor străine directe asupra balanței comerciale este negativ, atât datorită dinamicii mai accentuate a importurilor firmelor străine decât cea a exporturilor realizate de către acestea, cât și ca urmare a faptului că s-au importat, cu precădere, bunuri cu valoare adăugată mare și s-au exportat, în cea mai mare parte, produse cu un grad de prelucrare scăzut. În opinia noastră, această evoluție nefavorabilă s-a datorat, în principal, unor cauze legate de implementarea investițiilor străine, orientarea preponderentă către activitățile de comerț și lipsa capabilităților autohtone necesare dinamizării avantajelor comparative prin ISD.

Investițiile străine directe au reprezentat o sursă importantă de finanțare a deficitului de cont curent, în special începând cu anul 1997, când s-au receptat fluxuri mai mari de capital străin. De asemenea, analizele efectuate au demonstrat că, pe ansamblul economiei, companiile străine „extrag mai puțin decât introduc”, efectul financiar net (calculat ca diferența dintre intrările și ieșirile de capital), accentuându-se odată cu creșterea influxurilor de investiții străine directe. În acest context, apreciem că intrările masive de capital străin constând, în principal, din participații și profit reinvestit, în defavoarea creditelor externe, ar putea contribui semnificativ la echilibrarea balanței de plăți externe, prin diminuarea deficitului de cont curent.

Efectele investițiilor străine directe atrase s-au reflectat asupra deficitului bugetar, capitalul străin influențând atât direct, cât și indirect evoluția acestuia. Până la nivelul anului 2002, ISD îndreptate preponderent către procesul de privatizare și aflate, în cea mai mare parte, în faza de implementare, au contribuit la adâncirea deficitului bugetar. Ulterior, ca urmare a intensificării preocupării investitorilor străini pentru dezvoltarea unor activități „pe teren gol” și atingerii fazei de maturitate, în cazul majorității investițiilor implementate în perioada anterioară, investițiile străine directe au avut o influență benefică asupra deficitului bugetar, concretizată în creșterea veniturilor din taxe și impozite și diminuarea cheltuielilor de natura socială (crearea de noi locuri de muncă cu impact pozitiv asupra ratei șomajului) [5, p. 132].

Apreciem că impactul investițiilor străine directe asupra calității forței de muncă constă atât în contribuții benefice, concretizate în dinamica pozitivă a câștigurilor salariale și îmbunătățirea pregătirii angajaților, cât și în efecte economice și sociale negative, pe termen lung, datorate creșterii dramatice a numărului cazurilor de îmbolnăviri profesionale. În plus, ca urmare a faptului că cea mai mare parte a capitalului străin a fost îndreptată către activități intensive în muncă, în detrimentul celor bazate pe

assets, as well as in stimulating investments, with obvious positive influences, direct and indirect, economic growth [1, p. 119].

In addition, analyses have shown that for the economy as a whole, foreign companies extract less than introduce net financial effect (calculating the difference between inflows and outflows of capital) – with the increasing flows of foreign direct investment. In this context, we appreciate the massive foreign capital inflows consisting mainly in holdings and reinvested profit, at the expense of foreign loans, could contribute significantly to the equilibrium of the balance of external payments, by reducing the current account deficit. The quantitative and qualitative impact of foreign direct investment on the trade balance is negative, both because of the more significant growth in imports from foreign firms than the exports made by them, and as a result of the fact that there were mainly imported goods with high added value and, for the most part, products with a low degree of processing have been exported. In our opinion, this evolution was mainly due to unfavorable causes related to the implementation of foreign investment, mainly the orientation activities of trade and lack of domestic capabilities needed to make more dynamic comparative advantages through FDI.

Foreign direct investment was an important source of financing the current account deficit, especially since 1997 when received or higher flows of foreign capital.

The effects of foreign direct investment attracted were reflected in the budget deficit, foreign capital influencing both directly and indirectly its evolution. Up to the year 2002, FDI directed mainly to the privatization process and, for the most part, in the implementation phase, have contributed to the widening budget deficit. Subsequently, as a result of intensifying concern, foreign investors for the development of activities "on the ground" reached a maturity phase in the case of the majority of investments implemented in the previous period, foreign direct investment had a beneficial influence on the budget deficit, resulted in increasing tax revenues and decreasing costs of social nature (creating new jobs with positive impact on the unemployment rate) [5, p. 132].

We consider that the impact on the quality of the workforce of foreign direct investment consists of beneficial contributions, resulting in positive earnings growth and improving employee training and the negative economic and social effects in the long-term, due to the dramatic increase in the number of cases of occupational diseases. In addition, due to the fact that the majority of foreign capital has been directed towards intensive activities, to the detriment of those based on knowledge and technology, the positive contributions are relatively small, being limited to a few areas of activity in the services sector (finance and

cunoștințe și tehnologie, contribuțiile pozitive sunt relativ reduse, fiind limitate la câteva domenii de activitate din sectorul serviciilor (intermedieri financiare și telecomunicații).

Investițiile străine directe au generat efecte semnificative la nivel microeconomic reflectate asupra productivității, eficienței și competitivității activităților care au beneficiat de intrări mai mari de capital străin. În acest sens, analizele efectuate permit evidențierea următoarelor modificări favorabile și nefavorabile, asociate investițiilor străine directe.

Prin efectele reflectate asupra productivității, eficienței și competitivității activităților economice, investițiile străine directe au contribuit la restructurarea economiei românești, în sensul dezvoltării anumitor domenii de activitate din industria prelucrătoare (de exemplu, industria mijloacelor de transport rutier) sau din sectorul serviciilor (comerț, telecomunicații și intermedieri financiare), concomitent cu restrângerea activității în alte domenii industriale (de exemplu, industria materialelor de construcții).

România, aflată, în prezent, în stadiul doi al ciclului dezvoltării investiționale, pătrunderea masivă a capitalului străin orientat, într-o mai mare măsură, către activitățile care încorporează un conținut ridicat de resurse locale și, în principal, de tehnologie și cunoștințe, ar putea favoriza ameliorarea calității factorilor de producție existenți și crearea unor factori de producție specializați. În acest sens, atât teoria, cât și practica economică, inclusiv experiența celorlalte state central și est-europene, demonstrează că, pe măsură ce fluxuri din ce în ce mai mari de ISD vor pătrunde în economie, impactul acestora asupra mediului economic, social și natural va depinde semnificativ de politicile guvernamentale aplicate. Drept urmare, strategia de dezvoltare pe termen lung a României trebuie să se axeze, cu prioritate, pe îmbunătățirea capacităților umane și tehnologice, singura opțiune viabilă în vederea reducerii decalajelor față de celelalte state membre ale Uniunii Europene, prin aplicarea unor măsuri menite să vizeze [2, p. 127]:

- îmbunătățirea calității resursei umane, prin creșterea investițiilor în educație, inclusiv a celor care urmăresc formarea continuă a forței de muncă, întrucât construirea unei societăți bazate pe cunoaștere nu este posibilă în condițiile în care educația reprezintă numai un obiectiv marginal;
- stimularea activităților de cercetare-dezvoltare, inclusiv prin realizarea unor parteneriate între sectorul public și privat;
- încurajarea inițiativei locale, prin reducerea birocrăției și crearea unui cadru administrativ eficient;
- încurajarea firmelor investitoare să-și dezvolte activitățile generatoare de valoare adăugată mare și să investească în acele activități care

telecommunications).

Foreign direct investments have generated significant effects at the microeconomic level reflected in the productivity, efficiency and competitiveness of activities which have received higher inflows of foreign capital. In this regard, the analyses carried out highlight the favorable and unfavorable effects, associated with FDI.

Through the shown effects on productivity, efficiency and competitiveness of the economic activities, foreign direct investments contributed to the restructuring of the Romanian economy, resulting in the development of certain areas of activity in the manufacturing industry (such as the road transport industry) or in the service sector (trade, finance and telecommunications) as well as the contraction of activity in other industries (such as in the construction materials industry).

As a result, the strategy of long-term development of Romania must focus as a priority on improving human and technological capabilities, the only viable option to reduce gaps compared to the other Member States of the European Union, through the application of measures aimed at the following: Romania is currently in stage two of the investment development cycle. The massive penetration of foreign capital, targeting to a greater extent activities which incorporate a high content of local resources, and mainly of technology and knowledge, could improve the quality of existing factors of production and the creation of specialized inputs. In this regard, both theory and practice, including the experience of other central and Eastern European countries, shows that as the flows of FDI permeate into the economy, their impact on economic, social and environmental nature will depend on meaningful applied government policies.

As a result, the strategy of long-term development of Romania must focus as a priority on improving human and technological capabilities, the only viable option to reduce gaps compared to the other members States of the European Union, through the application of measures aimed at [2, p. 127]:

- Improving the quality of human resource through increased investment in education, including that aimed at a lifelong-learning workforce, since the construction of a knowledge-based society is not possible as long as education remains only a marginal goal;
- Stimulating research and development activities, including through the development of partnerships between the public and private sectors;
- Encouragement of local initiative, by reducing bureaucracy and creating an effective administrative framework;
- Encouraging investing firms to develop

sporesc avantajele comparative ale resurselor autohtone;

- stimularea formării clusterelor bazate pe activități înrudite, inclusiv prin implicarea mai activă a administrației locale în soluționarea problemelor și doleanțelor investitorilor (exemplul Ungariei și al Poloniei fiind relevant în acest sens).

În vederea reducerii decalajelor față de celelalte state europene, România are, în mod obiectiv, nevoie de investiții străine directe care să completeze și potențeze efortul autohton, susținând creșterea competitivității și eficienței resurselor, activelor și capacităților. Având în vedere atât experiența proprie, cât și exemplele pozitive ale unor state central-europene apreciem că maximizarea raportului dintre contribuțiile pozitive și negative ale investițiilor străine directe impune promovarea unor politici guvernamentale adecvate, orientate către utilizarea inteligentă a fluxurilor de capital străin ca instrument al strategiei de dezvoltare [4, p. 78].

2. Concluzii

Investițiile străine în România, în perioada preaderării la Uniunea Europeană, au avut o importanță deosebită; acestea au reprezentat mijlocul prin care a fost suplinită lipsa de capital propriu, dar și calea de acces la tehnologii moderne, la metode de management și la piețe de desfacere inaccesibile în alt mod. Politica activă de atragere a investițiilor străine trebuie să aibă în vedere nu doar aspecte specifice pieței interne din România, ci și evaluarea implicațiilor evoluțiilor unor piețe situate la mare distanță. În urma aderării României la Uniunea Europeană, s-a intensificat concurența pentru atragerea de investiții străine.

Analiza evoluției fluxurilor de investiții străine către România din ultimii 15 ani ne-a condus la concluzia că politicile economice, stabilitatea legislativă și instituțională, precum și acordarea de stimulente pot influența major decizia investitorilor străini. Totodată, am constatat că utilizarea stimulentei financiare sau fiscale nu reprezintă un substituent al unui cadru legal stimulant, ci, în unele cazuri, poate fi considerată un supliment al unui cadru investițional deja atractiv sau o compensație pentru imperfecțiunile pieței care nu pot fi remediate altfel.

De asemenea, un rol important în atragerea investitorilor străini îl au și instituțiile specializate în atragerea de investiții străine – agențiile de promovare a investițiilor străine.

Dintre factorii care au atras investitorii străini în România se numără, în primul rând, creșterea economică, dar și integrarea în structurile europene. Principalul factor care a influențat negativ atragerea de capital străin a fost reprezentat de creșterea costului forței de muncă, urmat de instabilitatea cursului de schimb.

Intrările de capital străin în România, în perioada analizată, au fost caracterizate de o polarizare puternică,

income generating activities of high added value and invest in those activities which enhance the comparative advantages of local resources;

- Stimulating the formation of clusters based on related activities, including through a more active involvement of local government and responsible investors (the example of Hungary and Poland is relevant in this respect).

In order to reduce the gap to other European countries, Romania objectively needs foreign direct investment to complement domestic efforts and potentiate claiming competitiveness and efficiency of resources, assets and capabilities. In view of both its own experience and positive examples of some central European States we consider that maximizing the ratio of positive and negative contributions of foreign direct investment should be promoted by appropriate government policies geared towards the intelligent use of foreign capital flows as a tool of development strategy [4, p. 78].

2. Conclusions

Foreign investment in Romania in the pre-accession period to the European Union has had a special importance; it was the means by which the lack of equity capital was solved, but also the path of access to otherwise inaccessible modern technologies, management methods and markets. Active policy of attracting foreign investment should take into account not only the specific aspects of the internal market in Romania, but also the evaluation of the implications of market developments located at a great distance. Following the accession to the European Union, the competition for attracting foreign investment has intensified.

Analyzing flows of foreign investment to Romania in the last 15 years have led us to the conclusion that economic policies, legal and institutional stability, as well as providing incentives can influence the decision of major foreign investors. At the same time I found that the use of financial or fiscal incentives is not a substitute for a stimulating legal framework, but in some cases it can be considered as a supplement to an already attractive investment framework or compensation for market imperfections that cannot be resolved otherwise.

Foreign investment-promotion agencies and specialized institutions play also an important role in attracting foreign investors

Of the factors that have attracted foreign investors to Romania stands first and foremost economic growth, but also integration into European structures. The main factor which influenced the attraction of foreign capital negatively has been the increase in the cost of labor, followed by exchange-rate instability.

Foreign capital inflows into Romania during the analyzed period were characterized by a strong

câteva zone sau regiuni atrăgând cea mai mare parte a investițiilor străine. Depășirea acestei situații va depinde, în mare măsură, de activitatea autorităților locale.

Aderarea la Uniunea Europeană, cu toate armonizările instituționale și legislative pe care le implică, a adus România la un numitor comun cu principalele state concurente în atragerea de investiții străine. Acest lucru n-a constituit neapărat un avantaj pentru România, ci a încetat să mai fie un handicap. Din acest moment, România a putut să se afirme, reușind să adopte strategii de marketing inovative în atragerea de investiții străine.

polarization; some areas or regions attracting the bulk of foreign investment. Overcoming that situation will depend to a large extent on the work of local authorities.

Accession to the European Union, with all institutional and legislative harmonization implied, has brought Romania to a common denominator with its main competitors in attracting foreign investment. This was not necessarily an advantage for Romania, but it has ceased to be a handicap. From this moment, Romania has been able to affirm itself, succeeding in adopting innovative marketing strategies in attracting foreign investment.

Referințe bibliografice/Bibliographic references:

1. KIRIȚESCU, C. *Un secol de frământări monetare*. București: Editura Enciclopedică, 2010, 119-122 p.
2. MOȘTEANU, T., ROMAN, C. *Finanțele instituțiilor publice*. București: Editura Economică, 2011, 127-128 p.
3. NANU, R. *Economie monetară internațională*. București: Sitech, 2009. 142 p.
4. PRISECARU, M., URȘU, S., ANDRIEȘ, A. *Piețe și instrumente financiare*. București: Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2009, 78-79 p.
5. VASILESCU, I., ALEXANDRU, G. ș.a. *Eficiența și evaluarea investițiilor*. București: Eficon Press, 2004. 132 p.
6. TUDORACHE, D. *Monedă, credit, bănci*. București: Editura Universitară, 2009, 122-123 p.